

Røros bergstad og Circumferensen

Innholdsfortegnelse

Røros bergstad og Circumferensen

Publisert 21.02.2018 av Riksantikvaren

Røros bergstad ble innskrevet på verdensarvlisten i 1980. En utvidelse av verdensarvområdet, Circumferensen, ble innskrevet i 2010. Nå står både selve bykjernen, dens bebyggelse og store områder rundt bergstaden på listen. Bystrukturen og bebyggelsen gjenspeiler livsgrunnlaget som var basert på byjordbruk og gruvedrift på Røros.

Rørosmartnan ble opprettet ved en kongelig resolusjon i 1854 etter påtrykk fra kommunen. Røros kobberverk hadde opprinnelig monopol på all handel, men det var vanskelig å håndheve dette. Foto: © Guri Dahl

Christianus sextus oppkalt etter Christian VI, ble etablert i 1723. Foto: Lisen Roll, Riksantikvaren

Storwartz gruve var den viktigste gruve i Røros Kobberverk. Etter at den gamle gruve lenge hadde gått med tap ble det satt i gang drift på et nytt funn i 1708. Nye Storwartz gruve var i drift til 1946. Foto: Lisen Roll, Riksantikvaren

Den såkalte Sohlbergrekka i Kirkegata er et yndet motiv for kunstnere og fotografer. Dette er en av hovedgatene, bygningene som står i dag er fra 1800-tallet. Foto: Trond Taugbøl, Anders Beer Wilse

Innskrevet på World Heritage List i 1980

Gruvevirksomheten på Røros kom i gang i 1644 og var i sammenhengende drift til 1977. Tettstedet er bygget opp omkring Hitterelva, som har levert drivkraft til kobberverket.

Det meste av bergstaden, bortsett fra kirken, brant i 1678 og 1679. Ved gjenoppbyggingen ble hovedtrekkene i gatestrukturen beholdt. Bebyggelsen på Røros har utviklet seg sakte og uten dramatikk, og kan vise fram representative bygninger fra 1700- og 1800-tallet så vel som bygninger fra 1900-tallet. 80 bygninger er fredet etter kulturminneloven.

Utvidelsen av verdensarven på Røros

Større deler av landskapet rundt Røros ble i august 2010 innskrevet på verdensarvlisten. Fem kommuner i tillegg til Røros ble dermed med. Bakgrunnen er at landskapet representerer en integrert del av kulturarven med sine spor av gruvedrift som næringsgrunnlag i området, og av den menneskelige skaperkraften slik den kom til uttrykk innenfor teknologi og byggeskikk, selvberging og sosialt liv. Sporene kan gjenfinnes og avleses i et vidstrakt landskap.